

Barošanas problēmas pacientiem ar ALS

Disfāģiju radioloģiskās diagnostikas iespējas

Reinis Laguns, radiologs -diagnosts

RAKUS Gaiļezers

06.05.2017.

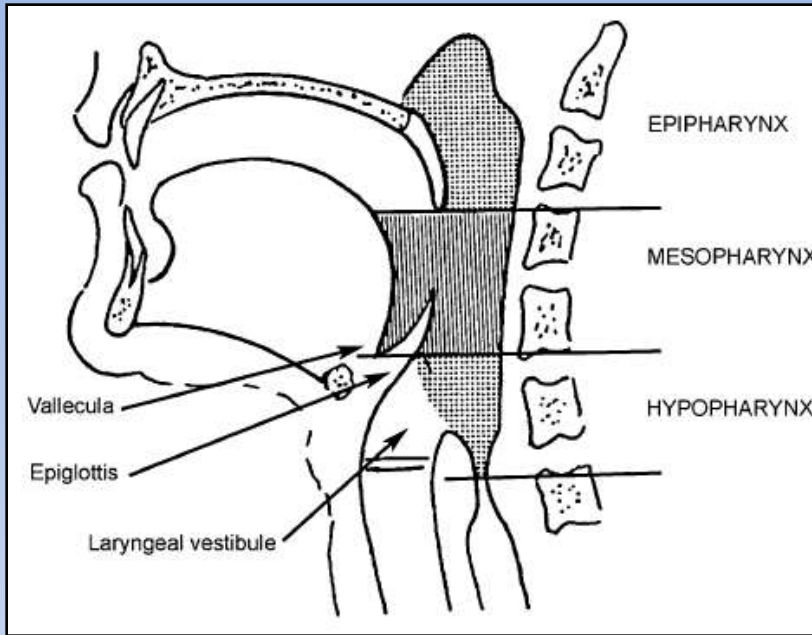
ALS un disfāgija

20-25% pacientu ALS sākas ar bulbāro sindromu:

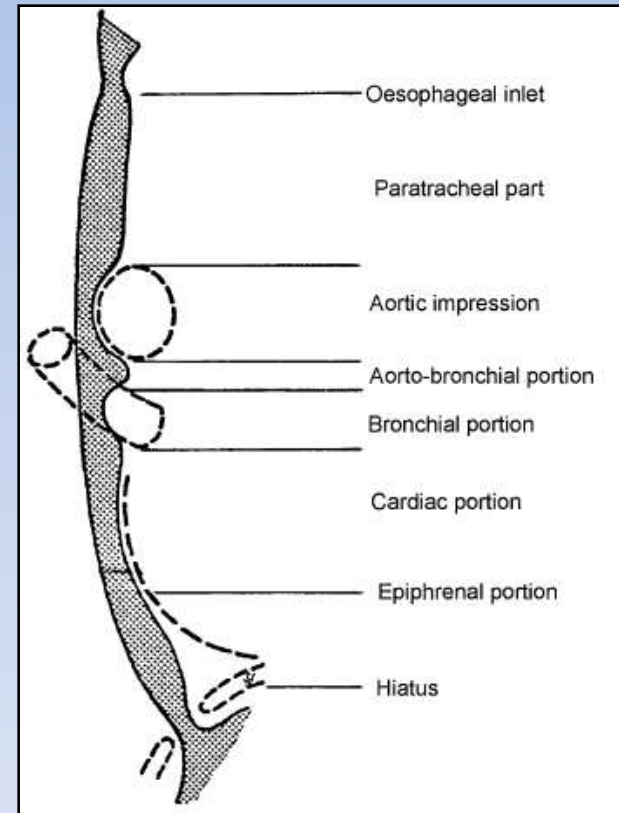
- Dizartrija
- Aizsmakums
- Siekalošanās
- Aspirācija
- Žņaudzoša sajūta kaklā ēšanas laikā
- Mēles, mīksto aukslēju, lūpu vājums

Disfāgijas līmenis

Ezofageālā fāze

- Orālā fāze
- Faringeālā fāze
- Faringoefozofageālais segments

Disfāgija

Iesaistītās specialitātes

- Neurologs
- Logopēds
- Pulmonologs
- Gastroenterologs
- Otorinolaringologs
- Radiologs
- Dietologs
- Ķirurgs
- u.c.

Disfāģiju radioloģiskā diagnostika

Funkcionāla dg:

- Rentgenoskopija
- Magnētiskā rezonanse
- Ultrasonogrāfija

Anatomiski - strukturāla dg:

- Rentgenoskopija
- Datortomogrāfija
- Magnētiskā rezonanse
- Ultrasonogrāfija
- PET, SPECT, scintigrāfija

Izvēles metode – rentgenoskopija

- Objektīva metode
- Funkcionāla un strukturāla dg
- Izmaksu efektīva, pieejama
- Stāvus vai stabilā sānu guļā

Pacientam jāspēj sadarboties!

Izmeklēšana ar šķidrās konsistences p/o kontrastvielu

Indikācijas

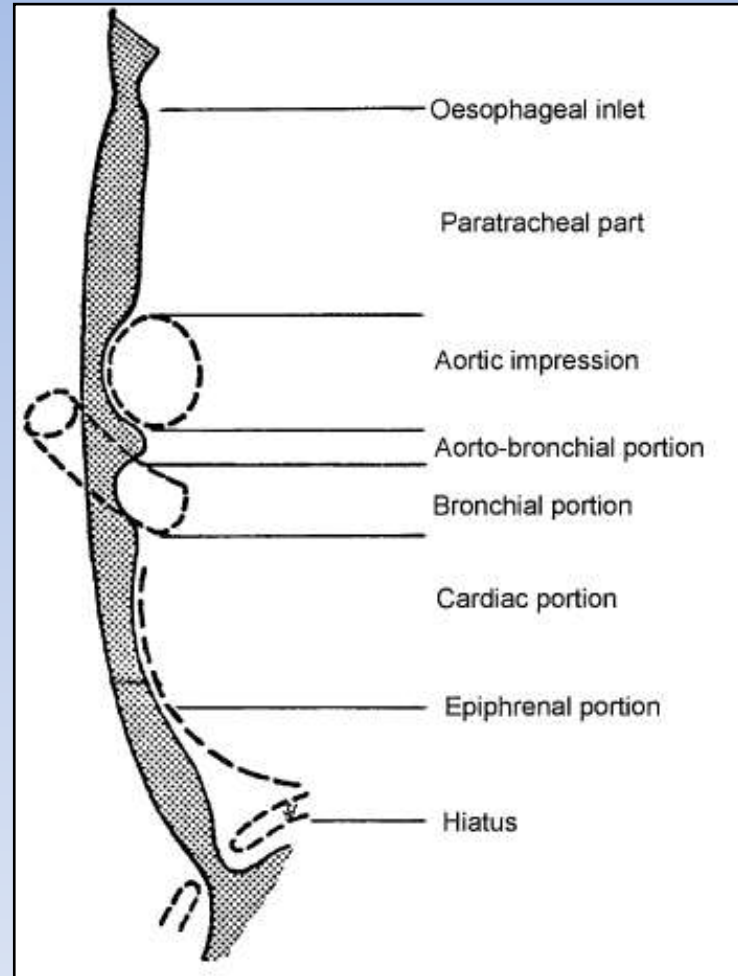
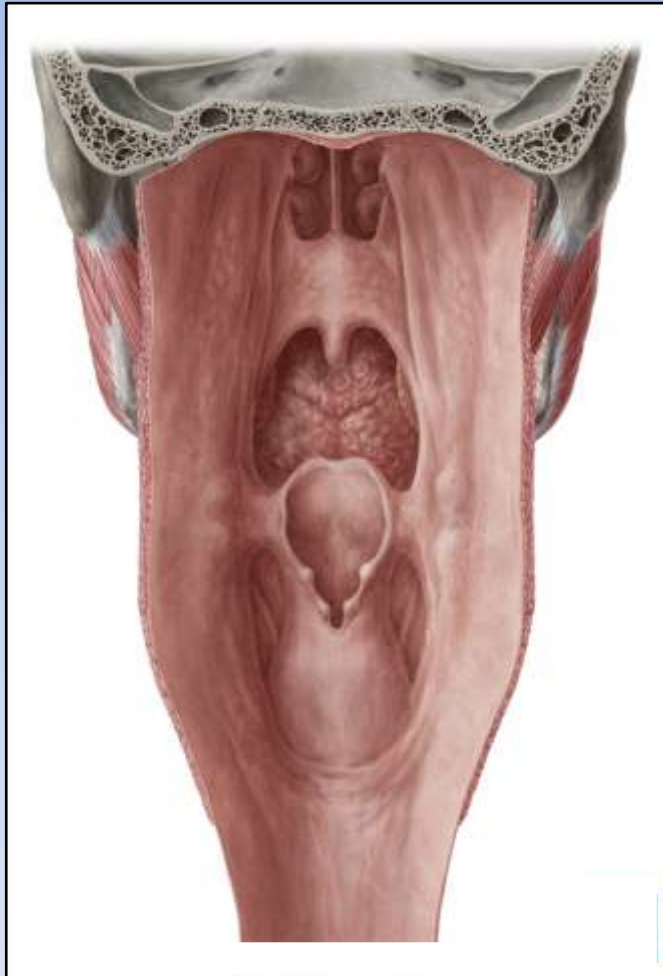
rentgenoskopiskam izmeklējumam:

- Orofaringeāla disfāģija
- Ezofageāla disfāģija
- Klepošana, sēcoša balss
- Zināma vai suspekta aspirācija
- Spiedoša sajūta kaklā («kamols») vai krūšu kurvī rīšanas laikā

Radiologs izvērtē:

- Anatomisko struktūru simetriju, kontūras
- Mīksto audu elastību
- Mīksto aukslēju, epiglottis kustīgumu
- Kontrastvielas pārvietošanās ātrumu
- Rīšanas akta secīgumu

Anatomiskie marķieri

Modificēts rīšanas kontrast-izmeklējums

s. *“Modified barium swallow”*

- Dažādas konsistences kontrastviela
- Ar kontrastvielu piesūcināti ēdiena kumosi
- Paņēmieni aspirācijas mazināšanai vai novēršanai, mainot galvas un kakla pozīciju
- Rīšanas akta novērtējums pirms un pēc logopēdiskas korekcijas

Disfāgijas radioloģiskā aina

Patoloģiskas izpausmes

- Asimetrija: tumors, unilaterāla parēze
- Stāze: krikofaringeus spazms, konstriktoru parēze
- K.v. Pārāk ātra pārvietošanās
- Krikofaringeus disfunkcija nepietiekama atvēršanās, priekšlaicīga aizvēršanās
- Aspirācija: pirms, pēc vai rīšanas laikā

Cenkera divertikuls

Barības vada striktūra

Barības vada divertikuls

Ahalāzija

Difūzi spastisks barības vads

”korķu vilņa” barības vads

Barības vada tumors

Aspirācija

- Pirms rīšanas, ja nenoslēdzas mutes dobums
- Rīšanas laikā, ja neaizveras ieeja balsenē, t.i., nepaceļas balsene, nenoslēdzas epiglottis
- Pēc rīšanas, ja k.v. paliek rīklē

Aspirācija

CT un MRI indkācijas:

Strukturāli - anatomiska diagnostika

- Jaunveidojums
 - Rīkles, barības vada stenoze
 - Kompresija no ārpuses
 - Aspirācija
-
- CT: kakla daļai, krūšu kurvim
 - MR: kakla daļai, krūšu kurvim

Disfāģiju radioloģiskās diagnostikas iespējas

Reinis Laguns, radiologs -diagnosts

RAKUS Gaiļezers

06.05.2017.